

Kaapon Kaiku

IV/2013

19. vuosikerta

RIKANTILAN KOULUN
KYLÄYHDISTYS ry

<http://www.rikantila.fi>

SISÄLLYS

Puheenjohtajan palsta	3
Luontopolun ja laavun kuulumiset	3
Sotatalvi	4
Vuosikatsaus	7
”Väinö, Väinö, Missä On Se Väinö?”	8
Takaisin lapsuuteen	12
Ajatuspähkinä	17
Jääkiekkokaukalon hoitovuorot talvella 2013–2014.....	18
Huapikka	19
Jouluristikko.....	20

Julkaisija: Rikantilan koulun kyläyhdistys yhteistyössä Eurajoen kunnan Kulttuuritoimen kanssa www.rikantila.fi

Painos: n. 155 kpl

Ilmestymisajankohdat: I Maaliskuu Tilaushinta kotimaahan: 7
II Kesäkuu euroa/vuosikerta
III Syyskuu
IV Joulukuu

TOIMITUS

RIKANTILA:

Tauno Perkiö
Nurkintanhuva 26
27150 LAPIJOKI
puh: 8682602
matkapuh: 044 7103311
sähköp: tauno.perkio@samk.fi

SAARI:

Kirsi Hassinen
Saaren kylätie 10
27150 Eurajoki
puh: 040 5074843
sähköp: kirsi.hassinen@tvo.fi

LUTTA:

Miikka Paasilta (päätoimittaja)
Mauno Paasilta (lehden tilaukset)
Rikantilantie 25
27100 EURAJOKI
puh: 8682647
sähköp: manu47@eurajokinetti.fi

RITAVUORI:

Marja Hiltunen
Ovaskantie 24
27100 EURAJOKI
puh: 040 7170221
sähköp: hiltunen.marja@gmail.com

RIKANTILAN KOULUN KYLÄYHDISTYKSEN JOHTOKUNTA V. 2013

PUHEENJOHTAJA

Kiikola Heidi 040-7043458 Lapintie 431A 27100 Eurajoki

JÄSENET

Karjanlahti Tapani 044-5605581 Rikantilantie 231 27150 Eurajoki

Jasu Hannele 050-4079608 Lapintie 463 B 27100 Eurajoki

Tarkki Ilpo 050-3034827 Kinnontie 30 27150 Eurajoki

Vaahensalo Marja

Luotonen Ossi 044-5691708 Saarentie 162 27150 Eurajoki

Korkeakoski Jenni 050-3445166 Rikantilantie 342 27150 Eurajoki

Hassinen Kirsi 040-5074843 Saaren kylätie 10 27150 Eurajoki

KOULU

Koulu (02) 8682611 Rikantilantie 194 27150 Eurajoki

Kares Minna-Mari 044-3124611

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Syksy on mennyt rauhallisissa merkeissä. Lokakuun alussa oli iltsikalla avoimet ovet, jonka jälkeen siirryimme koulun pihalle kyläiltaa viettämään. Siellä pääsimme kokeilemaan ministadikkaa leikki-mielisessä vanhemmat vastaan lapset -sählyottelussa.

Syyskokouksessa saimme johtokuntaan uutta vahvistusta. Tervetuloa Tapani! Nautimme *Ossi Luotosen* esittelemänä

Lapin maisemista, ja taisi joku ehkä saada pienen vaelluskärpäsän puremankin!

Tältä vuodelta on enää joululaulut laulamatta, ja kyläyhdistyksen johtokunta toivottaa kaikille rauhallista joulunaikaa.

— *Heidi Kiikola, kyläyhdistyksen puheenjohtaja* —

LUONTOPOLUN JA LAAVUN KUULUMISET

Luontopolku on saanut luontopastekyltit polun varrelle. Kylttien tekstit ovat laatineet *Ilona Hankonen* ja *Markku Kiikola*. Kaikki joukolla tutustumaan! Hanke on lopputilitystä vaille valmis, ja pyrin saamaan sen myös tältä osin päätökseen tämän vuoden aikana.

Minis

Koululla on hieno ministadioni eli ”MINIS”. Nyt on talvi aikaa ideoida toimintaa varttuneemmalle väelle sosiaaliseen liikuntaan: sähly, koripallo, lentopallo tai vaikka keppijumpaa ym. Ei ainakaan ole välineistä kiinni, kyläyhdistys on hankkinut kymmenen kappaletta sählymailoja, kaksi koripalloa ja kaksi lentopalloa koululaisten kanssa yhteiskäyttöön.

Jääkiekkokaukalon jäärytys on alkanut, joten ensin keskitytään talvisiin harrastuksiin.

Viemäri

Kunnanvaltuusto on 2.12.2013 hyväksynyt päivitetyn vesihuollon kehittämissuunnitelman, johon sisältyvät myös Rikantilan ja Saaren kylien alueet kunnan rakennettaviksi osuuksiksi. Ajankohta on sarakkeessa ”myöhemmin”. Tästä aiheesta voitaisiin pitää keväällä tiedotustilaisuus, jossa on mukana kunnaninsinööri ym. viranhaltijoita selvittämässä, mitä tämä päätös käytännössä tarkoittaa.

Jouluiset terveiset

— *Ilpo Tarkki* —

SOTATALVI

30. marraskuuta 2013 tuli talvisodan alkamisesta kuluneeksi 74 vuotta. Seuraavassa *Olavi Katila*, Kaiun nykyisen avustajakunnan seniori, muistelee tuota melkein kahdeksan vuosikymmenen takaista marraskuun viimeistä päivää sekä sitä seurannutta aikaa.

– Vuonna 1939 tehtiin ensimmäistä isoa sähkölinjaa, Rauman ja Harjavallan välistä Hava-linjaa, joka kulki myös Lutan kylän kautta. Linja sattui menemään meidän perämetsämme läpi, Niinistönsuon takasyrjästä, johon jäi hiukan kaadettavaa puustoa. *Roslöfin Hannes* oli siihen aikaan meillä vakituksena työmiehenä, ja me läksimme Hanneksen kanssa perkaamaan kyseistä syrjää. Puut laitettiin rangoiksi; mitään järeämpää tavaraa ei siellä ollutkaan. Suota ei ollut silloin ojitettu – niityt olivat melkein kuin järvinä – ja siellä oli ihmeellisen hyvät kelit, syksyllä oli ollut melkoisia pakkasia ja maa jäätyi sinä vuonna hyvissä ajoin. Me menimme aika pitkälle sinne polkupyörien kanssa, ja niillä oli hyvä ajella.

– Kyllä meidän hommamme hyvin luonnisti. Metsässä oltiin aamupuoli ja saatiin rangat kasaan. Minulle jäi erikoisesti mieleen käsivarren paksuinen koivu, jonka Hannes oli katkaissut vähän ylempää. Sen juuressa oli visapahka, sellainen pallo. Minä hakasin puun juuret poikki kirveellä ja heitin pahkan rankakasaan, josta se

kulkeutui sitten kotiin. Kuorin sen myöhemmin. Sillä oli ihmeellinen pinta, täynnä kissan nännejä muistuttavia näppylöitä. Koska pahkapallon visa oli erityisen hienoa, tein siitä piipun sekä myös puukon päitä; taoin silloin jo pajassa omia puukonteritä.

– Vielä hiljakkoin löysin pahkasta jäljellä olevan palasen työhuoneesta. Toukat olivat syöneet sen aivan ontoksi, niin kevyt se oli, ja sen sisältä tuli mahdottomat määrät puujauhoa.

– Tulimme puolenpäivän aikaan kotiin, koska silloin syötiin kello 12:n maissa. Radio oli tuvassa auki, ja muistan, kuinka uutistenlukija – hänen nimensä oli *Kaisu Puuska* – kertoi ääni väristen, että Helsinkiä on pommitettu. Se oli talvisodan ensimmäisiä sotatoimia.

Sota ei kuitenkaan aivan välittömästi koskettanut kaikkia maaseudun asukkaita. Rintama oli toisella puolen Suomea, ja arkisten töiden oli jatkuttava.

– Minulle ei ole tarkoin jäänyt mieleen, mitä sinä päivänä muuten tapahtui, mutta nähtävästi asiat sujuivat muuten varsin normaaliin tapaan. Vielä silloin 30. marraskuuta oli tavallinen talvipäivä. Jossain vaiheessa myöhemmin alkoivat kuitenkin Porin ja Rauman pommitukset, ja täälläkin nähtiin melkein joka päivä venäläinen lentokone.

– Sodan alkupäivinä ei näillä tienoilla ollut vielä lunta, mutta myöhemmin rekikelillä menimme Hanneksen kanssa hakemaan rankoja. Luonteeltaan kovasti arka Hannes, joka ajoi edellä (olimme liikkeellä kahdella hevosella), pysäytti suon edellä oleville Mustasaaren pelloille ja sanoi, ettei hän uskalla suolle hevosta ajaa. Vaikka minä olin vasta lähinnä poikanen, kolmentoista, ja Hannes vuosisadan vaihteen tietämissä syntynyt aikamies, minun ei auttanut muu kuin mennä kärkeen. Suo oli niin lujasti jäätynyt, että ajo kävi kuin järven jäällä. Hevosen jalka ei mennyt läpi missään kohdassa. Hanneksellakin oli hauskaa: "Tääl onki hiano ajel!" hän totesi.

Neuvostoliitto oli aiemmin vuonna 1939 miehittänyt Baltian maat, ja Viron kentiltä operoivilla puna ilmavoimilla oli lyhyt ja selvä reitti moniin Suomen länsirannikon kaupunkeihin. Puolustusvoimilla oli ylipäätään pula ilmatorjunta-aseista, eikä niitä riittänyt suuria määriä tälle seudulle etenkin talvisodan alkupuolella. Kun vielä lisäksi enin osa omista sotakelpoisista hävittäjistä oli keskitetty rintaman suojaksi, läntisen Suomen kaupungeissa tulivat ilmahälytykset ja pommitukset pian tutuiksi.

– Yhden Rauman pommituksen aikana tapahtui tavallista isompi jysähdys, joka tuntui täällä saakka. Samoihin aikoihin täältä katkesivat sähköt. Koska sähkö tuli tänne silloin Raumalta, luultiin heti, että voimalaitos oli saanut osuman ja tuhoutunut. Naapurissa oli osuuskauppa, ja minäkin painelin

kiireesti sinne ja kävin ostamassa myrskylyhdyn. Sähköt eivät kuitenkaan olleet poissa mitenkään mahdolloman kauan, enkä tiedä, mistä syystä katkos johtui. Mahtoiko sitten paukaus olla peräisin siitä pommista, joka oli kaivanut Raumalle kaupungin alueelle aika lähelle rautatietä mahtavan suuren kuopan. Se oli varmaankin suurimpia pommeja, mitä Raumalle yleensä putosi, mutta se ei sattunut osumaan kiskoille, eikä lähellä ollut edes mitään rakennuksia.

– Nykyisen Sinisaaren kaupunginosan kohdalla oli silloin ruokoa kasvava merenlahti, ja lahden rannalla oli mahdolloman pitkiä puutavarapinoja. En tosin muista, kuinka satuin olemaan sillä puolella kaupunkia yhden ilmahyökkäyksen tullessa, mutta pinojen välissä oli tuolloin porukkaa suojautuneena, ja minäkin. Toisen kerran olimme Uotilassa matkalla Raumalle, kun tuli ilmahälytys. Sirpalesuojamenttiin Eskolan kivinavettaan.

– Jonkun aikaa sodan alkamisen jälkeen tuli määräys, että hevosia tuli luovuttaa joka talosta Puolustusvoimien käyttöön. Ne täytyi toimittaa täältä Poriin. Minun isäni vei meiltä Pekka-nimisen ruunan – en tiedä, millä hän sieltä tuli takaisin. Pekka selvisi sodasta hengissä, vähän laihtuneena tosin. Hevosia ei kotiutettu ihan heti sodan päätyttyä, ja ne olivat kuulemma jossain männikössä seisotettuina purreet männyistä kuorta nälkäänsä.

Samainen hevonen joutui sittemmin lähtemään Hulolasta myös jatkosotaan,

josta se myös selviytyi elävänä. Tällä kertaa lähiseudun hevoset koottiin Lapijoelle, joten viemismatkasta tuli selvästi lyhyempi. Tarkemmin Pekkaruunan sotaretkien vaiheista on kirjoitettu Kaiun numerossa I/12.

– Myös silloin oltiin puolisen aikaan syömässä, kun venäläinen kone, ehkä useampikin, lensi Lutan yli. Porista ei kai ollut löytynyt sopivaa maalia, sillä lentäjät purkivat tällä kohtaa pommi-lastinsa. Järven takaa kuului pari-kolme aikamoista jymähdyistä. Pommit putosivat Lapin puolelle, Kullanperän kylään, ei kovin kauaksi taloista. En kuitenkaan usko, että räjähdyksistä syntyi mitään vahinkoja.

– Kiikolan takana oli Ryytteriin metsä, jossa oli hakattu halkoja. Olin siellä kallioilla ottamassa pinoja ylös, kun näin melko matalalla lentävän pommi-koneen. Se näytti seurailevan rautatien linjaa, ja kun se tuli Vuojoen aseman kohdalle, asemalla alkoi kivääri paukkua lujasti. Asemapäällikkö *Eino Rinke*, joka ei ammattinsa vuoksi ollut joutunut rintamalle, yritti siellä osaltaan tulittaa konetta. Myöhemmin kone oli laskeutunut täysin ehjänä Köyliönjärven jäälle, ja suunnista

sekaantuneet lentäjät olivat menneet johonkin rannan taloista ja pöydällä olleen Lalli-lehden nähtyään luulleet olevansa Latviassa. Sitten he pinkaisivat takaisin järven jäälle ja sytyttivät koneensa tuleen. Tämä nähtävästi ilmeni myöhemmin heidän kuulus-teluissaan, sillä heidät saatiin kiinni.

Sota loppui 13. maaliskuuta 1940 kestätyään 105 vuorokautta. Kotirintamalla aika oli kulunut työnteossa sekä tietysti huolehtien tulevaisuudesta, jonka täytyi näyttää välillä hyvinkin synkältä.

– Sodan päättyminen ei ole jäänyt samalla tavalla mieleeni kuin sen alku. Tuskin täällä tapahtui silloin mitään ihmeempiä. Radiota varmasti kyllä kuunneltiin.

Alkoi levoton ja Neuvostoliiton uhan jatkuvasti varjostama välirauha, joka lopulta katkesi uuteen sotaan. Suomi oli kuitenkin pelastunut pahimmalta, ja elämä saattoi kaikesta huolimatta jatkua.

— *Olavi Katilan haastattelusta kirj. Miikka Paasilta* —

VUOSIKATSAUS

Otsikosta huolimatta tässä on tarkoitus muistella lähinnä kesää ja syksyä eli kasvukautta, joka on mieleen jättänyt poikkeuksellisen myönteisiä mielikuvia.

En kuitenkaan ehtinyt ajatuksia pidemmälle, kun minut ja koko paikkakunnan pysäytti järkyttävä suruviesti: meidän ja monien muiden paikkakunnan peltojen vuokraviljelijän *Toivo Tyykilän* äkillinen poismeno. Se palautti mieleen myös vain runsaat kolme kuukautta aikaisemmin tapahtuneen *Olavi Kuusiston* hengen vaatineen liikenneturman samaisella kasitiellä. Nämä ainoastaan runsaan kilometrin etäisyydellä toisistaan. Erityisesti voimia on toivottava *Toivon* iäkkäälle äidille, joka nyt menetti toisenkin poikansa sen lisäksi, että hänen miehensä, poikien isä on menehtynyt varsin nuorena. Jonkinlaista kohtalonyhteyttä tapauksissa olen tuntenut jopa *Kennedyn* klaanin tragedioihin. Onhan juuri samoihin aikoihin muisteltu tasan 50 vuotta aikaisemmin tapahtunutta Yhdysvaltojen presidentin *John F. Kennedyn* salamurhaa.

Tarkoitukseni oli kuitenkin muistella pelkästään iloisempia asioita, sillä niitä kesä oli jättänyt vaikka yllätyksekseni olen kuullut arvion, että näin kuiva kesä on ollut viimeksi vuonna 1947. Mistä lie lähtenyt, sillä eipä ole silloin ollut sademittareita. Muistinvaraiset arviot voi muutenkin jättää omaan arvoonsa. Itselläni muistissa on kesä

1956 erittäin kuivana. Silloin peltojamme salaojittanut *Yrjö Haapanen* sai säälinsekaista ihailua, kun jaksoi hymyillen vaan ihmetellä miten maa voi olla jäässä vaikka on näin kuumaa. Yrjöllä oli laudanpala saappaan alla, kun jalanpohja ei kestänyt muuten. Vuodesta 1980 tekemäni tilasto kertoo kuitenkin, että senkin jälkeen on ollut neljä selvästi vähäsateisempaa kesää kuin tämä viimeksi kulunut, jonka sademäärä touko-syyskuussa oli 215 mm. Selvästi kuivinta oli vuonna 1999 eli *Hiisi-Jukolan* vuotena. Muistuu mieleen jopa se valtava pölypilvi, minäkin *Jukolan* viestin lähtö aikaansai. Eikä koko kesänä satanut kuin 98 mm. Ennätyksellinen sademäärä puolestaan onkin juuri edelliseltä vuodelta, 413 mm. Silloin sorsaparvi uiskenteli ja kävi ruokailemassa meidän ohramaassa. Joulun aikaan olikin sitten kovat pakkaset, kun aloitettiin *Saaren*ojan perkaus. Tänä syksynä se olisi ollut tehtävissä varsin erilaisissa olosuhteissa. Sikäläkin vuosi on jättänyt hyvät muistot, kun *Leevi Kuljun* aloitteesta tänä syksynä kaivettiin toinen *Lapijoki-Saaren* valtaojista, *Orvolanoja*.

Heinäkuun alkupuolen 8 mm oli mielestäni jyvänmuodostuksen kannalta liian kuivaa, mutta *Juha Jaakkola* esim. ei tätä allekirjoittanut, kun kertoi saaneensa ennennäkemättömän kaurasadon. Ikävä vaan, ettei se tule näkymään viljelijän tilipussissa, kun viljan hinta on vastaavasti romahtanut. *Juhan* kysymys olikin, että miten on selitettä-

vissä se kun Suomessa Euroopan halvimmasta viljasta huolimatta syödään Euroopan kalleinta leipää. Tähän voisin lisätä oman ihmettelyn siitä, että Suomessa kuitenkin silti taidetaan myös haaskata eniten leipää eli ruokaa.

Hyvän, mutta maltillisen Joulun toivouksin

— Matti Virta —

”VÄINÖ, VÄINÖ, MISSÄ ON SE VÄINÖ?”

Siinäpä kysymys! Sen puolentoista vuoden aikana, kun odotimme Väinöä, kysyin usein itseltäni, että pitikö koirapojan nimeksi laittaa jo vuosia, vuosia sitten tuollainen nimi? Niin kuin sanotaan: *nomen est omen* eli nimi on enne. Totisesti saimme mones-ti kysellä missä se Väinö on, *J. Karjalaisen* kappaleen sanoin, ja lopulta iski täydellinen paniikki. Alkoi tuntua, että emme saa ollenkaan sellaista koiraa kuin halusimme.

Väinö laitettiin ”tilaukseen” 18.5.2012. Lähetin sähköpostin Mitsin kasvattajalle, että olisi tullut aika ottaa harmaa uros, toinen saksanpaimenkoira kasvamaan ikääntyvän nartun rinnalle. Kasvattaja vastasi, että asia klaari, ja hyvä, että pentua ei aivan seuraavana päivänä olla tulossa hakemaan.

Seuraavana syksynä kyselin, josko Väinö jo näkyisi jonkun ”omenapuun alla”. Odotellaan, oli vastaus. Ja niin kuukaudet kuluivat: milloin juoksut olivat tulleet väärään aikaan, milloin astutukset olivat epäonnistuneet tai narttu oli jäänyt tyhjäksi ja sen sellaista. Siis roppakaupalla huonoa tuuria!

Viimein nyt loppukesästä sain tiedon, että yksi pentue syntyisi seuraavalla viikolla. Yes! Mutta taas jouduimme pettymään: syntyi vain kaksi urosta, ja peräti kuusi narttua, eikä meille liennyt pentua.

Syyskuussa soitin *Haukiojan Helille* (eurajokelaislähtöinen eläinlääkäri), ja hän vinkasi, että yhdelle hänen asiakkaalleen Alhovaaran kenneliin Kokemäelle oli syntynyt puuhakkaita pentuja. Mutta Heli epäili, että *Sari Rantanen* tuskin antaa kotikoiraksi, vaan kaikki menevät harrastus- ja virkakoiriksi. En ensin tarttunut vihjeeseen, mutta pari päivää mietittyäni soitin Mitsin kasvattajalle ja kysyin, oliko pentuja tulossa ja milloin. Ei ollut edes kantavaa narttua! Siinä kohtaa tuntui, että en kerta kaikkiaan jaksakaan enää odottaa pentua siltä suunnalta. Pyysin ystävääni *Viitalan Maria* soittamaan Sarille ja tiedustelemaan, olisiko meillä mitään mahdollisuuksia. Yllätys oli suuri, kun Sari oli ollut heti valmis antamaan meille pennun, kylläkin nartun, koska uroksia ei ollut enää vapaana. (Tänään puhuimme Sarin kanssa, ja hän kertoi, että Marin soit-

taessa kuutta pentua oli jonottanut 30 ihmistä. Me olimme ohittaneet jonon sen vuoksi, että hän oli luottanut täysin Marin suositukseen.)

Parin päivän kuluttua puhuimme pitkään puhelimesta Sarin kanssa ja totesimme, että ajattelemme samalla tavalla koirien pidosta ja kasvattamisesta.

Nimittäin olen ollut varsin kauhuissani niistä jutuista, joita olen tämän prosessi-Väinön aikana kuullut. Se, että joku on aktiiviharrastaja, esim. suojelussa, ei takaa ollenkaan sitä, että koira pidetään hyvin ja että se on perheenjäsen. On ihmisiä, jotka pitävät koiran aina häkissä, pihan perällä. Sieltä se otetaan pois vain treenejä ja lenkkiä varten. Lenkillä käydään niin, että omistaja ajaa autolla ja koira juoksee pitkin metsätietä. Pöyristyttävää! Koira ei ole näille ihmisille kaveri, vaan egon jatke ja leuhkimisen aihe. Vielä kamalampaa on, että vaikka piikkiannat ovat kiellettyjä, niillä edelleen revitään koiria koulutuskentillä ja kuvitellaan eläimen kipua aiheuttamalla tajuavan miten sen pitäisi toimia. Mitään muuta se ei opi kuin pelkäämään tai puolustamaan itseään!

Sari kertoi, että hänellä on nuori uros nimeltään Eco, johon oli asettanut paljon toiveita sekä jalostuksellisesti että harrastusmielessä. Valitettavasti pojan vasen lonkka oli kuvauksissa paljastunut E-lonkaksi eikä koira voi käyttää jalostuksessa. Monet olivat ihmetelleet Sarille, että etkö jättänyt sitä kuvauspöydälle? Miksi ihmeessä? Olin samaa mieltä Sarin kanssa. Koiralla on oikeus elämään, jonka se on saanut, ja niin kauan kuin sitä voi pitää, se pidetään. Sari kirjoittaa blogissaan, että Eco toimii tästä lähtien pihan komistuksena.

Valitettavasti kovin monet harrastajat lopettavat koiriaan, jos ne eivät jollain tavalla vastaa heidän odotuksiaan eikä aina suinkaan ole kysymys sairaudesta.

Kaikki näytti varsin ruusuiselta, ja hyväksyin jopa ajatuksen toisesta nartusta. Inarityttö oli siis tulossa meille. Hyvä, että sain hillittyä itseni enkä ostanut kassikaupalla pinkkejä hihnoja, pantoja, leluja ja kuppeja. Mutta sitten, reilu viikko keskusteluidemme jälkeen, Sari soitti ja pudotti pommin. Hän oli niin, niin pahoillaan, koska oli käsittänyt väärin, mikä on toki täysin inhimillistä. Hän oli ollut koko ajan siinä luulossa, että Rajavartiolaitos oli varannut ainoastaan uroksen, mutta sitten jossain puhelussa hänelle oli selvinnyt, että sinne oli varattu myös narttu, ja niin ollen hänellä ei ollut antaa meille koira.

Olin aivan surkea ja väänsin porua. Pennun ”menetyksen” lisäksi minua todella harmitti myös se, että Sari oli tuntunut juuri sellaiselta kasvattajalta, jonka kanssa olisin halunnut olla tekemisissä. Sari koetti paikata ”möhläyksensä” ja etsi netistä sopivia käyttölinjaisia pentueita. Mari soitti lähellä asuville tuntemilleen kasvattajille.

Olisimme jopa saaneet pennun äkkiä, mutta Kuusamosta asti. Yhdistelmä oli erittäin hyvä, ja Piritta-kasvattaja sanoi, että kotimme kuulostaa niin mielenkiintoiselta, että hän on valmis antamaan uroksen meille. Suurena muttana vaan oli lähestyvä matkamme. Sarin kasvatin kanssa tästä ei olisi tullut ongelmaa, koska hän oli kertonut, että tarjoaa hoitopaikan omille kasvateilleen. Soitin itku kurkussa Piritalle, että antaisi koiran jollekulle muulle. Mieheni oli alun alkaen tätä pentua vastaan. Järkevänä ihmisenä hän näki, että olisi työlästä pitää yhteyttä noin kaukana olevaan kasvattajaan.

Kyselyitä tehtiin myös muualta, mutta kylmä totuus oli, että kovin pian emme koiraa saisi. Pentuja oli tulossa ja suunnitteilla, mutta kuukausien odotus olisi joka tapauksessa tiedossa. Annoin mielessäni periksi ja hyväksyin, että pentua ei nyt saada.

Yleensä monilla asioilla on kuitenkin jonkinlainen tarkoitus, niin kuin tässäkin tapauksessa oli. 6.10.13 klo 11:56 kännykkääni tuli viesti Sarilta: *”Moi, joko teillä on pentu jostain varattuna? Yhden pojan varaus peruuntui yhtäkkiä, olet ekana jonossa.”*

Minun on varmasti tarpeetonta kuvailla, millainen riemu huushollissamme nousi.

Menimme viikon kuluttua katsomaan pentuja. Siinä vaiheessa Sari ei pystynyt vielä sanomaan, minkä uroksen saisimme. Rajavartioloitokselta oli edellisenä päivänä ollut kaksi ohjaajaa testaamassa pentuja, ja he olivat neljän tunnin ajan kokeilleet, miten ne suhtautuvat koviin ääniin, uusiin tilanteisiin ja miten ne pärjäävät erilaisilla alustoilla. Mönkijän päälle oli tehty tempurata: koottu pahvilaatikoita ja muuta roinaa ja pistetty pennut kävelemään niiden päälle.

Kuva: Jussi Sauramo

Nartuista Inari, jolla oli punainen merkkipanta, oli varattu saman tien, mutta urokset olivat olleet niin tasaisia, että ohjaavat joutuivat miettimään minkä ottavat.

Kun näin pennut, olin enemmän kuin mielissäni, että emme saaneet Inaria. Se oli tihakka ja täpäkkä flikka, joka räyhäsi veljilleen ja pisti pojat ojennukseen. Ei ollenkaan minun tyyliseni koira, mutta rajan hommiin täydellinen.

Tässä hän siis on: virallisesti Alhovaaran Iisakki. Kuvassa pojalla on ikää n. 11 viikkoa.

Ai niin, en huomannut kertoa, että Väkä on musta. Se on herättänyt ihmisissä suurta hämmästyä. Suurin osa ei ole tiennyt, että mustia sakemanneja on ylipäättään olemassa. Pojan luonteeseen olemme olleet kovin tyytyväisiä. Hän on sopivan vilkas, riittävän kova, mutta kuitenkin muokattavissa oleva ja miellyttämishaluinen.

Mutta kun oikein hassua tuuria alkaa olla, niin sitä ilmeisesti riittää! Kun laitoin lentokentällä kännykän päälle, ukilaiselta kasvattajalta tuli viesti, jossa hän kysyi vieläkö urospentu kiinnostaa.

Taas kerran olin ällikällä lyöty. Tämä rouva ei minusta ottanut pennuntarvettani todesta, ja käsitin, että syyskuun lopulla syntyneet pennut olivat käytännöllisesti katsoen varattuja syntymähetkellään. En siksi ilmoittanut hänelle, kun yllätys-yllätys Väinö oli tulollaan, niin kuin viestitin aika monelle muulle, joiden kanssa olin puhunut ja jotka olivat luvanneet auttaa minua. Mutta hän oli käsittänyt asian eri tavalla ja oli pahoillaan, kun en ollut ilmoittanut. Voi sentään! Lähetin selittävän viestin, mutta luulen, että jäin hänen muistiinsa ihmisenä, joka varaa pennun, mutta tekee sitten oharin. Nimittäin tätäkin ihmiset tekevät: varaavat, muuttavat mielensä, tai ottavat koiran jostain muualta, mutta eivät ilmoita kasvattajalle. Tätä ”taktiikkaa” myös Väinö Iisakin alkuperäinen varaaja käytti.

Matkamme ajan Väkä oli hoidossa Kiukaisissa: *Pirjo* ja *Jussi Sauramon* luona maalaistalossa, jossa myös hänen isänsä Matze ja veljensä Igor asuvat. Huojentunein mielin saimme lähteä lomalle ja jättää pojan asiantunteviin käsiin.

Jos me olimme lomalla, niin Väinö taisi olla enemmän. Hän oli rellestänyt mielin määrin veljensä kanssa, hänen kanssaan oli ajettu jälkeä ja vierailtu mm. Porissa pelastuskoira-alueella. Kokoa, painoa ja lihasta oli tullut rutkasti lisää! Korvat olivat venähtäneet niin nopeasti, että olivat kääntyneet sivulle kuin kovassa puhurissa.

En malta olla laittamatta loppuun hauskaa kuvaa. Se kertoo, miten paljon pentu oppii vanhemmalta koiralta. Loman jälkeen Väinö alkoi käyttää Mitsin bravuuria: on kätevää partioida kuistilla, vahtia pihaa, kun välillä voi vilkaista sisälle pääoven ympärillä olevista laseista. Tässä kuvassa koirat ovat nokakkain, vain lasi välissä.

Mitään muuta en voi enää toivoa kuin monia yhteisiä, terveitä ja vauhdikkaita vuosia.

— *Marja Hiltunen* —

TAKAISIN LAPSUUTEEN

Näin hämäränhyssyn aikaan on mukava pysähtyä, hiljentyä ja vaikkapa muistella menneitä. Iloisena, haikeana, kenties vähän surumielisenäkin palata menneeseen aikaan. Omat ajatukseni tällä kertaa, joulun ja sen tunnelmiin 60-luvun loppupuolella Lapin Ruonan kylässä, virittää kansakoulun kuusijuhla. Tulkaa mukaan pienelle aikamatkalle, takaisin lapsuuteen.

Jo marraskuulla alkavat näytelmäharjoitukset tonttupukuineen ja enkelinsiipineen verhoavat koulupäivät salaperäisyyden kaapuun. Esiintymislavan pystyttäminen yläkoulun luokahuoneeseen on koululaisten mielestä kuin jännitysnäytelmä. Katsomoa varten kannetut penkit ja tuolit muokkaavat arkisesta luokahuoneesta kovin erilaisen, juhlanan. Kun luokan perälle

kaiken muun koristelun lisäksi kannetaan joulukuusi, alkaa kutkutus vatsanpohjassa olla todellista. Jännitystä ei vähennä tietoisuus siitä, että tänäkin vuonna kyläkoulun kuusijuhlaan osallistuu lähes koko kylän väki. Täyteen ahdetussa luokahuoneessa on tuona iltana, talven kylmyydestä huolimatta lämmin, jopa hikinen tunnelma.

Ensimmäinen askar ennen juhlan alkua on jakaa koulutovereille ja opettajille joulukortit. Niissä lukee nimen lisäksi osuvasti "käteen". Kun seinäkellon isoviisari on ylhäällä ja pikkuviisari alhaalla, on aika aloittaa. Opettajan toivotettua kaikki tervetulleeksi "tähän jokavuotiseen kuusijuhlaan" jännitys koululaisten keskuudessa kasvaa kasvamistaan. On vaikea istua hiljaa paikoillaan ja odottaa lupaa poistua

alaluokkaan valmistautumaan omaa esitystä varten. Alaluokassa, pukeutumistilassa, niin pienet kuin vähän varttuneemmatkin oppilaat ovat täpinöissään. Jännittäk sinu... minu jännittä... Kauhiast ihmissi... todistukseksi saara... Sul o hiano kenkä... ja uus hame.

Illan ensimmäinen ohjelmanumero, tonttujen piirileikki! Ekaluokkalaiset tonttulakeissaan, punaisissa nutuissaan ja harmaissa housuissaan sipsuttavat esiin. Kulkusten kilinän säestämänä pyöritään ja hyöritään. Arka, hieman epäviireinen laulu seuraa mukana. Joku lähtee pyörimään väärään suuntaan, toinen on lopettamassa esiintymistään heti alkutuimaan. Pienin tonttutyöistä seisahuttaa paikalleen ja tihrustaa päällelleen, sormi sieraimessaan muiden hulvattomia kuperkeikkoja. Alakoulun opettaja pyrkii joukkoon mukaan pelastamaan mitä pelastettavissa on, mutta luovuttaa sitten ja antaa asioiden mennä omalla painollaan. Yleisön innokkaiden ja ymmärtävien taputusten tahdissa punalakkien epämääräinen joukko pujahtaa verhojen taakse. Opettaja taputtaa muiden mukana, hyvinhän tuo sujui!

Seuraavaa esitystä odotellessa yleisökin pääsee osallistumaan juhlan kulkuun, kun kaikki yhdessä laulavat, kilisee kilisee kulkunen, helkkyen, välkkyen... Pienen tauon jälkeen lavalle astuvat kolmannen ja neljännen luokan tytöt. Pitkissä, vitivalkoisissa hameissaan, koreat siivet selässään he näyttävät ihan oikeilta enkeleiltä. Otsalle ja kaulalle kierretyt joulukuu-

sen koristenauhat kimaltavat kultaa ja hopeaa. Käsissään jokaisella on kynttilä, joiden sytyttämisen opettaja oli kuitenkin viime hetkellä kieltänyt. Yhdet kärventyneet siivet kenraali-harjoituksissa mitä ilmeisimmin johtivat tähän päätelmään. Heleäsointinen enkelikuoro laulaa kaksi perinteistä joululaulua ja poistuu sitten arvokkaasti astellen näyttämöltä. Kohta lauluesityksen jälkeen kuullaan joulu-evankeliumi. Sen lukeminen on kunniatehtävä, ja tällä kertaa kunnia on osunut viidennen luokan tytölle, joka selkeällä ja kuuluvalla äänellä hoitaa tehtävän. Jouluevankeliumin päättyessä opettajan harmoonista kuuluvat tutut sävelet, enkeli taivaan lausui näin. Viimeisen säkeistön alkaessa oppilaat singahtavat seisomaan. Niin oli opettaja ohjeistanut.

Hartaan ja rauhallisen ohjelmatuokion jälkeen siirrytään huomattavasti kepeämpään tunnelmaan. Vuorossa on illan jännittävin ja odotetuin esitys, joulunäytelmä. Tämä pikkuisen pelottava, äänekäs ja tänä vuonna erityisen hienosti puvustettu tarina on nimeltään Peikkometsän joulu. Toivottavasti oma, isäpeikon vaikuttava ja mahtipontinen lähes päärooli onnistuu ja muistan omat vuorosanani. Iltakaudet on kotona tankattu ja opeteltu, mutta vuorosanoja on tosi paljon! Nokinaamainen, takkutukkainen ja pikkuisen häijy isäpeikko on kuulemma ihan minulle sopiva rooli, sanoi veljeni. Ei haittaa, meitä esiintyjä ei kukaan katsomosta edes tunnista, koska meillä on niin hienot puvut ja maskit. Sökkikankaasta ommeltu peikonpuku monine paikkoineen on

tosi hauskan näköinen. Matonkuteista palmikoitua häntää saa heilutella menen tullen. Säkikankaasta on tehty myös peikkojen risaiset tossut, niiden varsiin on tungettu heinää lämmikkeeksi. Tykkään eniten siitä kohdasta, kun vihainen peikkoisä saa heittää kasan ihan oikeita posliinilautasia alas pöydältä. Pitää vaan katsoa, ettei kehenkään osu, sanoi opettaja! Yleisö taputtaa ja nauraa, vaikka joku lapsi ihan oikeasti pelästyykin. Näytelmä sujuu mallikkaasti, kunnes ihan lopussa oma pikkuveljeni änkeää lavan eteen osoittaen minua sormella ja huutaen nimeäni. Hakisi nyt joku sen pois pilaamasta toisten esitystä!

Ohjelmallinen osuus on ohi ja opettaja jakaa joulutodistukset. Niiden kriittinen tarkastelu ja vertailu kavereiden kesken saa aikaan meluisan ja lähes sekasortoisen tunnelman. Velvollisuudet on nyt suoritettu ja joulutodistus kädessä tarkoittaa vaan yhtä asiaa, joululomaa! Opettaja pyytää kaikkia vielä rauhallisesti istumaan paikoilleen ja odottamaan kaukaa tulevaa vierasta. Hälinä loppuu kuin seinään, kun itse joulupukki tupsahtaa eteisen puolelta luokkahuoneen ovensuuhun. Pukki konkkaa läpi keskikäytävän raahaten perässään kulmistaan rispaantunutta ja reikiintynyttä pahnakoria. Pienimmät takertuvat vanhempiansa vaatteisiin ja isommat koululaiset tuijottavat vakavina. Pukki seisahtuu, pitelee selkäänsä ja kysyy kivuliaalla, kärsineellä äänellä, osataanko täällä laulaa? Joku aikuisista aloittaa laulun ja niin saa pukki kuulla olevansa tervetullut meidän kouluun. Laulun päätteeksi opettaja

pyytää pukkia istumaan ja jalkojaan lepuuttamaan. Ja pukkihan istuu ja jatkaa jutustelua kiireestä ja särkevistä polvesta johon Petteri-poro oli potkaisuut. Pukin siinä jaaritellessa löytyy hänelle kasapäin reippaita apulaisia! Jokainen oppilas saa joulupussin, jonka sisältö on odotetun perinteinen pipari, omena ja karkki. Viimeinenkin pussi on saanut omistajan ja pian aina yhtä kiireinen joulupukki vilkuttelee jo eteisen puolella, luvaten taas ensi vuonna palata kouluumme. Pimeässä talvi-illassa hymyilevä Kuu Ukko seuraa katseellaan kun kyläkoulun piha verkalleen tyhjenee. Pieni, kepeäjalkainen tyttö hyppelee huurtuvassa illassa ja hymisee... Maa on niin kaunis.

Joululoma on odotusta täynnä. Joka ilta lasketaan, montako yötä ennen aattoa pitää vielä nukkua. Huolet ja murheet ovat kaukana, vaikka päivät ihan mاتهlevat. Äiti kulkee arkisissa askareissaan. Pihanperällä saunasta navettaan, navetasta sikalaan, sikalasta kanalaa... saisipa äitikin levätä ja olla meidän kanssa tuvassa, kun pian on jo ihan oikea joulu! Leipomiset ja laatikoiden tekemiset ovat vasta aluillaan. Siivota ei kannata näin suuressa sakissa kun vasta viime tipassa, sotkette te kuitenkin. Veljekset nahikoivat ihan vaan aikansa kuluksi ja äiti tulistuu... eipä taida pukki tänä vuonna tullakaan! Piinaavien päivien ja iltojen jälkeen odotus lopulta täyttyy ja tunnen nenäsäni tuvan puhtaat tuoksut varhaisen aattoamun tunteina. Noustessani intoa täynnä en ollenkaan muista, että tämänpä vasta onkin mاتهlevan hidas, pitkän pitkä päivä! Leikkiminenkään ei

oikein ole kivaa, oikeastaan mikään ei ole kivaa. Seuraan äitiä hellan vieressä askaroimassa, nenään leijailee riisipuuron ja rusinasopan makea tuoksu. Kamarista kuuluu enkelikellon hiljainen kilinä. Kiipeän jakkaralle kurkkimaan ulos tuvan ikkunasta. Isä kulkee pihapolkua, hiukan etukumarrassa, harppovin askelin. Pitkävartiset, harmaat huopikkaat tarpovat lumessa ja karvalakin korvalliset heiluvat hilpeinä. Paksut, ruskeat talvikintaat kannattelevat jäätyntä puuta. Mies ja luminen puu katoavat saunakamariin, siellä kuusi saa varmaan lämmitellä ennen jalkaan laittoa. Vasta hämärän tullen harva, laihanoloinen joulukuusi kannetaan tuvan ovesta ja raikas metsäntuoksu tuntuu pienessä nenässä. Etsitään siskojen kanssa kilpaa ja tietenkin vähän nahistellen kamarin yläkome-rosta kauhtunut, kannestaan murtunut tuttu pahvilaatikko, kuusenkoristelaatikko. Sieltä löytyy jouluinen aarreaitta, hopeanhoitoista koristepunosta, muutama koristepallo, itse taiteltuja paperienkeleitä ja rypistynyt lippusiima. Punaisesta villalangasta solmituja joulutonttuja ja kirkkaasti kimalta-viin papereihin käärittyjä joulukuusen karamellejä. Karkkien syöminen on ankarasti kielletty, vaikka maistuvatkin ihan oikeilta karkeilta! Rypyisestä paperipussista pilkottaa latvatähti, vuosien käytöstä nuhraantunut. Kuusen koristelu suurperheessä on aikamoista kilpalaulantaa ja todella äänekkästä puuhaa. Kauas katoaa rauhallinen joulutunnelma. Mutta kaikesta huolimatta... joulupuu on rakennettu.

Juosta vipellän kapeaa, kupruista sau-

napolkua tähtien koristaman taivaan valaistessa muuten pimeää polkua. Tunnen ihollani kirpeän pakkasen, lumi nipistelee paljaita varpaita. Seisahdun kylmästä huolimatta ja katselen pieneksi sulaneen kynttilänpätkän lepattavaa paloa pihan lumilyhdyssä. Voi, miten kaunis! Saunan ulko-ovi tutulla narinallaan toivottaa pienen saunojan tervetulleeksi. Höyry matelee ovenpielistä saunan puolelle ja lattian kylmyys tuntuu jalkapohjissa. Hämyisen saunanlauteilla lempeän hiostava löyly kiipeää iholle ja silmissä kutisee. Kirmaisen saunasta pihamaalle ja nauran, miten paljon höyryä näin pienestä työstä voikaan irrota. Juoksen saunan nurkalta toiselle ja kiljuen takaisin lauteiden lämpöön. Saunan jälkeen puhtaat vaatteet odottavat kamarin sängyn päällä, ihana punaruutuinen kuusijuhlamekko. Saan pukea sen nyt... koska meillä on joulu.

Minä, kymmenvuotias, en enää usko ihan oikeasti joulupukkiin! Illan tullen tuo kadotettu uskoni jollakin merkittävällä tavalla alkaa kuitenkin tehdä paluuta. Mitä pidemmälle ilta kuluu, sen varmemmin kuulen ja näen tontun liikkuvan lasin takana. Joku siellä ainakin vilahti! Olihan se joulupukille kirjoittamani kirjekin rappusten pielestä kadonnut! Jännitys kivistää mahan mykkyrälle salaperäisen rahinan ja kahinan kuuluessa ulkoa. Kellon kilinä porstuan hämärästä saa pikkusiskon ottamaan jalat alleen ja ampaisemaan isän syliin. Eikä turhaan, sillä sieltä se nyt vihdoin tulee, ihan oikea joulupukki! Aivan erilainen kuin kuusijuhlan pukki... tämä näyttää jotenkin haus-

kemmalta ja kiltimmältä. Punainen takki...ja tuo parta... pitkä ja kihara. Mutta mitäpä sitä miettimään, pukki mikä pukki, laulaa sille nyt kuitenkin pitää. Minä, reipas ja peloton tyttö saan laulun jälkeen toimia joulupukin apulaisena ja jännitys on hetkessä ohi. Jouluisen hahmon kadotessa matkoihinsa alkaa armoton ja äänekäs pakettien availu. Villasukat, lapaset ja pipo, samanlaiset kun äiti juuri kutoi? Puhtaan valkoinen, sievä kerrasto jonka kaulaukossa koreilee hienon hieno pitsi. Paksu värityskirja ja uudet pitkät värikynät... karamellipussi, tikkupää ja suuren suuri suklaalevy, nam! Jännityksen pitkittämiseksi jätän pienimmän, kivikovan paketin viimeiseksi. Uteliaat sormet nyhtävät auki vihoviimeistä pakettia, pitkänomaisesta muovirasiasta paljastuu ihka oikea, iloisesti tikittävä rannekello. Vaaleanpunainen, kapea ranneke ja kellon takana lukee Leijona. Kiitos rakas Joulupukki, jouluku on tässä ja nyt!

Pyhien jälkeinen loma-aika kuluu huoltomissa leikeissä. Iloitaan talvisessa luonnossa niistä pehmeistäkin paketeista, villasukista ja vantuista, niin arkisesta mutta tarpeellisesta. Testataan kylän mukuloiden kanssa lahjaksi saatuja suksia, monoja, luistimia ja kelkkoja. Hiihdetään ja luistellaan, laskeetaan mäkeä ja otetaan ilo irti talvesta. Eletään eläväistä, joulun jälkeistä arkea, pienessä rauhallisessa maalaiskylässä. Suuri osa päivästä mellastetaan ulkona ja vasta pimeän tullen rämmitään märkinä ja väsyneinä kukin omiin koloihinsa. Illat kuluvat sisätiloissa pelaten ja melskaten, sisarusten

kanssa nahistellen. Joskus päästään vielä äidin mukana kyläreissulle, kavereiden kanssa vehtaamaan. Kyläreissulla äidit istuvat tuvassa sukkaa kutoen tai muuta käsityötä näperrelleen. Kahvia hörppiessään "prohtaavat" ja parantavat maailmaa.

Aikakoneemme laskeutuu takaisin tähän hetkeen, tietotekniikan myllertämään hektiseen atomiaikaan. Mikä muutos onkaan tapahtunut muutamassa kymmenessä vuodessa? Ihmetellä sopii, miten tuon ajan lapset, saati aikaisemmat sukupolvet ollenkaan selvisivät lapsuudesta aikuisuuteen? Ilman tietotekniikan, älypuhelimien tai pelikoneiden tuomaa virikemaailmaa. Jouduimme asumaan pienissä, ahtaissa huoneissa yhdessä veljien ja siskojen kanssa, monilla vielä isovanhemmatkin samoissa nurkissa. Ei mitään yksityisyyttä! Olimme pakotetut ruumiilliseen liikuntaan. Kesällä liikuimme jopa kävellen tai sälisevällä polkupyörällä ja talviaikaan isän tervaamalla suksilla tai kovassa käytössä vääntyneellä potkukelkalla. Miten hennot kehomme sen kestävätkään. Saimme oppimme pienissä kyläkouluissa, ilman virikkeitä saati teknisiä oppivälineitä. Opettajien ja vanhempien auktoriteetti oli pelottavaa. Koulussa ja vieläpä kotonakin meitä lapsia pidettiin kurissa ja nuhteessa. Oli pakko syödä lautanen tyhjäksi sitä ainaista kotiruokaa, omassa pellossa kasvaneita perunoita ja porkkanoita. Ei saanut kiroilla, ei käyttäytyä epäkunnioittavasti. Eli emme voineet juuri-kaan kuin olla lapsia ja leikkiä. Saimmeko kaikkien näiden kieltojen ja muiden ongelmien keskellä kriisiapua,

emme saaneet! Jotenkin vaan selvisimme ja tänään kaikki on paremmin... vai onko?

Vuodet kuluvat, aikakaudet vaihtuvat ja ongelmat niiden mukana. Muutosten vaikutuksista meihin ihmisiin ja ympäröivään luontoon voidaan olla eri mieltä. Arvomaaailmamme ja odotuksemme muuttuvat kehityksen mukana.

Joulunviettotavatkin ovat muuttuneet vuosien saatossa. Mutta yksi joka pysyy muuttumattomana, vuosikymmenestä toiseen on joulunsanoma. Se on täynnä toivoa, valoa ja riemua, kuin lapsuusaika.

Hyvää joulua!

— *Elina Tähtivuori* —

AJATUSPÄHKINÄ

Aluksi pieni satu. Olipa kerran viisas kuningas, jolla oli kaunis tytär, oikea prinsessa. Köyhä poika rakastui prinsessaan, ja niin siinä sitten kävi, että poika kosi prinsessaa. Prinsessa oli suostuvainen kosintaan, mutta hän sanoi: ”Avioliittoomme tarvitaan kuninkaan lupa.” Ja niin poika lähti pyytämään kuninkaalta tämän tyttären kättä.

Kuningas huomasi nuorukaisen sopivuuden, mutta päätti testata kosijan älynlahjoja (pölkkypäitä ei kuninkaalliseen sukuun huolita!). Hän antoi pojalle kynän ja paperinpalan. Sitten hän näytti sinetöityä kirjekuorta ja sanoi: ”Tässä kirjekuoressa on lapulla eräs kokonaisluku väliltä 0–1000. Saat tehdä kymmenen lukua koskevaa kysymystä, joihin vastaan joko kyllä tai ei, jos mahdollista. Tämän jälkeen sinun pitää kirjoittaa oma lukusi paperille. Avaamme kirjekuoren, ja jos lukumme ovat samat, saat prinsessan ja puoli valtakuntaa!”

Miten pojan tulee asettaa kysymyksensä, että hän varmasti onnistuu pyrkimyksessään? Vastaus seuraavassa Kaapon Kaiussa.

— *Tauno Perkiö* —

JÄÄKIEKKOKAUKALON HOITOVUOROT TALVELLA 2013–2014

Vkot 48, 52, 4, 8, 12: Köykkä, Ritavuori,
Vaimala

Vkot 49, 1, 5, 9, 13: Lutta

Vkot 50, 2, 6, 10: Rikantila

Vkot 51, 3, 7, 11: Saari

Toimitus toivottaa kaikille lukijoille hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta 2014!

Huapikka

Aikane joulaataamu.
Piänes hämyses kyläs.
Verkalles. Vaivihka.
Ihmsse virittele valujas.
Kyläraitil
piänis huapikkois
käy ilone, köykänen kahin.

Mummun piha o lavast.
Nuukast ja jämttist
kraakuvartisel.
Kuistieres potkukelk
harma ja hiuka vääntyn.
Liukas ja lipev.

Kuusehao kuistinpiäles.
Porsto raitane räsymatas.
Pehmiä ko suvine sammal.
Piäne huapikka hykertä.

Tuva hella hönkäse.
Vetä piäne lähelles.
Lämmi käsi autta
hipase poski.
Pyhke ottuka silmilt.
Mummu silmis o märkkä!

Väskynsop o makkia.

Riispuur viäl lämmiä.
Joulu makune ja hajune
niinko punane omen
jakun taskus.
Mummult saat.
Piäne huapikka maiskutta.

Kamarin kakluuni
vallaton valu.
Präiskyttä ilo ja valo.
Teke varjoi seinil.
Papa naora piironkin päält.
Se o jo iha oikkia enkel.

Ulko-ovi naratta.
Pakane pakka jaku al.
Lavastul polkul.
Pehmiäl hankel
piäne huapikka huikka.

Hyvä Joulu koko kyläl!
Ja pappal kans.

— *Kastehelm* —

Jouluristikko

Kylä Kurajoella "Sinua" -herne

Näkyjä PARISTANISSA CO Tulivuorista Vaatii puun

Esittää Australia

JÄRJESTÖ

Fosfori, typpi, happi

Jyrssiä VANKKA Suuri elin

MON-GOLIA ? KIINNA

TV-järjestelmä Kalliala

ASK HUTI

Kullaneuvoja viulu

halpa kauppa

SAA-RI

17.9.

ULAR PA

halpa kauppa

Voin nit

Ekonomia

Toisin sanoen

Ehto

Kylä

Verijuotikas Hissivalm.

SUOMI RUOTSI

RIUTTA

Pronomini: Persoona-pronomini

Hyöky-
aalto

Kuka?
Mitä?

Koulussa

Hyvää Joulua ja Uutta Vuotta!

TP & HH